

Praha 9.6.2003

36

Ambulantní péče oboru gynekologie a činnost ženských oddělení nemocnic v roce 2002

Podkladem pro základní statistický roční přehled oboru gynekologie (včetně ženských oddělení nemocnic) jsou výkazy A (MZ) 1-01 a L (MZ) 3-01, jejichž návratnost za rok 2002 byla 99,1 %. Výkaz vyplňuje samostatně každá ambulantní gynekologická ordinace (oddělení, pracoviště), včetně ambulantních částí nemocnic, ve státních i nestátních zdravotnických zařízeních všech rezortů.

Ambulantní gynekologickou péčí zabezpečovalo 1 487,22 lékařů (z toho 1 185,07 praktických lékařů) a 1 897,31 středních zdravotnických pracovníků (jedná se o přepočtený počet, vč. smluvních pracovníků). Na 1 lékařské místo připadlo ročně 7 385 ošetření – vyšetření a bylo zaznamenáno 2 907 registrovaných pacientek.

V průběhu roku bylo provedeno celkem 10 982 758 ambulantních gynekologických ošetření - vyšetření žen, z toho bylo 2 341 951 preventivních prohlídek, což představuje 21,3 %. Praktičtí gynekologové se podíleli na všech ošetřeních 83,6 %, na gynekology specialisty připadlo 16,4 %.

Při přepočtu na jednu ženu vychází v České republice 2,1 ošetření – vyšetření ročně. Nejvíce žen využívá těchto lékařských služeb v hlavním městě Praha (3,2), nejnižší počet ošetření žen u gynekologa vykazují kraje Středočeský (velká část žen žijících ve Středočeském kraji navštěvuje gynekology v Praze) a kraj Vysočina, zde připadá 1,7 ošetření na jednu ženu. Ve srovnání s rokem předcházejícím vzrostl počet ošetření – vyšetření v ČR o 3,1 %.

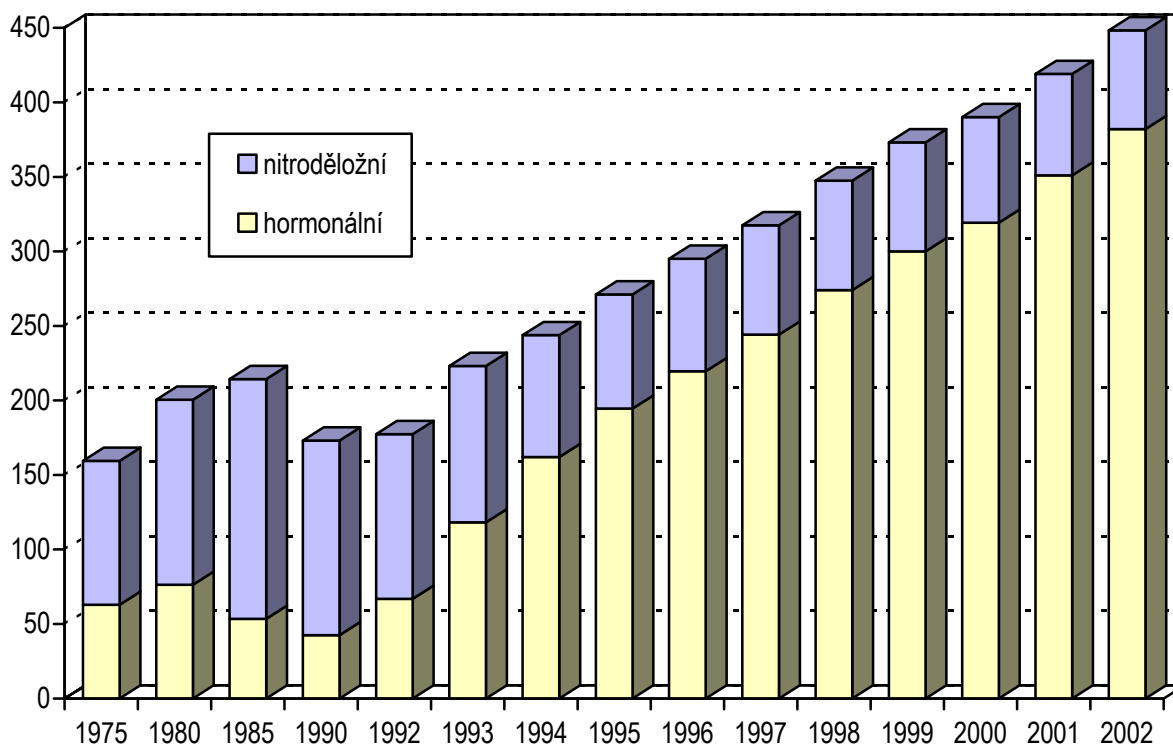
Úhrnný počet registrovaných žen, které jsou v primární péči ženského lékaře byl 4 323 047. Na jednu registrovanou pacientku připadalo stejně jako vloni 2,5 ošetření – vyšetření ročně.

Počet nově přijatých těhotných v ČR vzrostl oproti předchozímu roku o 4 969 žen; v roce 2002 tak činil 110 124 těhotných, což je v přepočtu 43,3 nově přijatých těhotných na 1 000 žen fertilního věku. Republikovému průměru se vymyká Hlavní město Praha (72,7), protikladem je kraj Plzeňský (33,6). Ženské sestry navštívily v průběhu roku 19 400 žen, což znamená 4 vykonané návštěvy na 1 000 žen. V tom bylo navštíveno 61,6 % šestinedělek, těhotných žen bylo navštíveno 28,7 % a 9,7 % tvořily návštěvy ostatních žen.

Sledování ukazatele užívání antikoncepce nepřináší již od roku 1991 ve statistice nic překvapivého. Prudký nárůst užívání antikoncepce hormonální a klesající tendence užívání antikoncepce nitroděložní (viz graf) jsou již jedenáctým rokem zřejmým jevem. Antikoncepci užívalo celkem 1 139 042 žen, tj. 44,8 % žen fertilního věku, (v roce 2001 to bylo 42,2 %). Nejvyšší podíl žen užívajících antikoncepci vykazovalo Hlavní město Praha (59,5 %) a kraj Olomoucký (52,0 %), nejnižší kraj Středočeský (39,1 %) a kraj Zlínský (39,7 %). Z celkového počtu žen užívajících antikoncepci se 85,2 % rozhodlo pro antikoncepci hormonální a pouhých 14,8 % žen dalo přednost nitroděložní antikoncepci.

Každoroční nárůst zaznamenávají i údaje o pacientkách z kartoték lékařů s nově zjištěným karcinomem. Pro prvně zjištěnou prekancerózu děložního hrdla bylo dispenzarizováno celkem 27 738 žen (v roce 2001 to bylo 26 955 žen). V tom počet biopsky nově zjištěných mírných a středních cervikálních dysplazií tvoří 76,9 % a počet zjištěných těžkých dysplazií 23,1 %. Celkový počet zjištěných prekanceróz byl 53 případů na 10 000 žen, v tom 12,3 případů dysplazie vyššího stupně a 40,7 případů dysplazie nižšího stupně.

**Vývoj užívání antikoncepce na 1 000 žen fertilního věku
v letech 1975 - 2002**

Činnost ženských oddělení nemocnic

Porodnická činnost

V průběhu roku bylo v ČR evidováno 92 093 porodů, z toho 9 476 (10,3 %) předčasných. Na 1 000 žen fertilního věku připadalo 36,2 porodů. Nejvyšší porodnost vykázala Praha (42,2), naopak logicky nejméně evidovaných porodů je v kraji Středočeském (30,5 %), dále pak v kraji Pardubickém (32,2 %) a na Vysočině (33 %). Nejvyšší procento předčasných porodů vykazoval Plzeňský kraj (15,1 %), Ústecký (14,6 %) a Královéhradecký (13,0 %). Hodnoty těchto ukazatelů jsou ovlivněny geografickou polohou fakultních nemocnic, kde je poskytována specializovaná péče i ženám ze sousedních krajů.

V souvislosti s těhotenstvím, potratem, porodem a šestineděním zemřely v tomto roce v ČR 3 ženy.

Území, kraj	Počet porodů				Úmrtí žen v souvislosti s těhotenstvím, potratem, porodem a šestineděním
	celkem	na 1000 žen fertilního věku 15 - 49 let	z toho předčasných	z celku procento předčasných porodů	
Hl. m. Praha	12 153	42,21	1 267	10,4	1
Středočeský	8 467	30,51	733	8,7	-
Jihočeský	6 191	39,54	568	9,2	-
Plzeňský	4 761	35,18	718	15,1	-
Karlovarský	2 701	34,83	229	8,5	-
Ústecký	7 991	38,88	1 164	14,6	2
Liberecký	4 078	38,19	376	9,2	-
Královéhradecký	5 211	38,90	703	13,5	-
Pardubický	4 020	32,18	181	4,5	-
Vysočina	4 218	32,98	312	7,4	-
Jihomoravský	10 574	37,86	997	9,4	-
Olomoucký	5 604	35,00	465	8,3	-
Zlínský	5 118	34,35	434	8,5	-
Moravskoslezský	11 006	34,56	1 329	12,1	-
ČR	92 093	36,25	9 476	10,3	3

Gynekologická činnost

Celkem 187 809 žen podstoupilo gynekologickou operaci. Tato hodnota zahrnuje jak počet operovaných žen, které byly hospitalizovány, tak i ženy, které podstoupily zákrok ambulantně (včetně potratů). V přepočtu připadalo 35,9 gynekologických operací na 1 000 žen.

Na ženském oddělení v souvislosti s gynekologickým onemocněním zemřelo na území ČR 337 žen, z toho 80 žen bylo operováno. V přepočtu na 10 000 žen došlo k 0,2 úmrtí.

Území, kraj	Počet oper. žen ¹⁾		Zemřelé v souvislosti s gynekologickým onemocněním		
	operace	na 1 000 žen	celkem	na 10 000 žen	z toho zemřelé operované
Hl. m. Praha	25 712	42,1	68	0,1	8
Středočeský	19 090	33,1	43	0,2	14
Jihočeský	10 875	34,2	12	0,1	2
Plzeňský	11 934	42,6	10	0,0	0
Karlovarský	5 865	37,7	8	0,0	0
Ústecký	16 001	38,2	30	0,3	13
Liberecký	9 013	41,1	16	0,2	5
Královéhradecký	11 178	39,7	5	0,0	1
Pardubický	8 114	31,4	8	0,1	3
Vysočina	8 016	30,6	7	0,0	0
Jihomoravský	20 130	34,8	54	0,1	6
Olomoucký	10 871	33,2	13	0,2	5
Zlínský	10 316	33,9	18	0,2	5
Moravskoslezský	20 694	32,0	45	0,3	18
ČR	187 809	35,9	337	0,2	80

Vypracovala: Ing. Eva Motyčková